Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 11ης Ιανουαρίου 2017*

«Προδικαστική παραπομπή — Δικαστική συνεργασία σε ποινικά θέματα — Απόφαση-πλαίσιο 2008/909/ΔΕΥ — Άρθρο 7 — Προϋπόθεση του διττού αξιοποίνου — Άρθρο 9 — Λόγος μη αναγνωρίσεως και μη εκτελέσεως εξαιτίας της μη συνδρομής διττού αξιοποίνου — Υπήκοος του κράτους εκτελέσεως καταδικασθείς στο κράτος εκδόσεως λόγω μη τηρήσεως αποφάσεως δημόσιας αρχής»

Στην υπόθεση C-289/15,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Krajský súd v Prešove (περιφερειακό δικαστήριο Prešov, Σλοβακία) με απόφαση της 3ης Ιουνίου 2015, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 15 Ιουνίου 2015, στο πλαίσιο της ποινικής δίκης κατά

Jozef Grundza

παρισταμένης της:

Krajská prokuratúra Prešov,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. L. da Cruz Vilaça, πρόεδρο τμήματος, M. Berger (εισηγήτρια), A. Borg Barthet, E. Levits και F. Biltgen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Bobek

γραμματέας: M. Aleksejev, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 25ης Μαΐου 2016,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek και J. Vláčil,

— η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την C. Pesendorfer,

— η Σλοβακική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την B. Ricziová,

— η Σουηδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους A. Falk και L. Swedenborg, C. Meyer-Seitz, U. Persson, E. Karlsson και N. Otte Widgren,

* Γλώσσα διαδικασίας: η σλοβακική.

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους W. Bogensberger και J. Javorský, καθώς και από την S. Gruenheid,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 28ης Ιουλίου 2016,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 3, και του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2008, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνωρίσεως σε ποινικές αποφάσεις οι οποίες επιβάλλουν ποινές στερητικές της ελευθερίας ή μέτρα στερητικά της ελευθερίας, για τον σκοπό της εκτελέσεώς τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ 2008, L 327, σ. 27), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009 (ΕΕ 2009, L 81, σ. 24) (στο εξής: απόφαση-πλαίσιο 2008/909).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαδικασίας αφορώσας την αναγνώριση καταδικαστικής αποφάσεως εκδοθείσας επί ποινικής υποθέσεως και την εκτέλεση, στη Σλοβακία, στερητικής της ελευθερίας ποινής επιβληθείσας από τσεχικό δικαστήριο κατά του Jozef Grundza.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Κατά την αιτιολογική σκέψη 5 της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909:

«Τα δικονομικά δικαιώματα στις ποινικές διαδικασίες συνιστούν κρίσιμο στοιχείο για τη διασφάλιση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών στο πλαίσιο της δικαστικής συνεργασίας. Οι σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών, οι οποίες χαρακτηρίζονται από ιδιαίτερη αμοιβαία εμπιστοσύνη προς τα νομικά συστήματα των λοιπών κρατών μελών, επιτρέπουν στο κράτος εκτέλεσης να αναγνωρίζει τις αποφάσεις των αρχών του κράτους έκδοσης. Θα πρέπει συνεπώς να επιδιωχθεί η περαιτέρω ανάπτυξη της συνεργασίας που προβλέπουν οι πράξεις του Συμβουλίου της Ευρώπης περί εκτελέσεως των ποινικών αποφάσεων, ιδίως εφόσον πρόκειται για υπηκόους της Ένωσης κατά των οποίων έχει εκδοθεί ποινική απόφαση με την οποία τους επιβάλλεται ποινή στερητική της ελευθερίας ή μέτρο ασφαλείας στερητικό της ελευθερίας σε άλλο κράτος μέλος. […]»

4 Το άρθρο 3 της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου, το οποίο επιγράφεται «Σκοπός και πεδίο εφαρμογής», ορίζει:

«1. Σκοπός της παρούσας απόφασης-πλαίσιο είναι η θέσπιση των κανόνων σύμφωνα με τους οποίους ένα κράτος μέλος, προκειμένου να διευκολύνει την κοινωνική επανένταξη του καταδίκου, αναγνωρίζει καταδικαστική απόφαση και εκτελεί την ποινή.

[…]

3. Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο εφαρμόζεται μόνο στην αναγνώριση καταδικαστικών αποφάσεων και την εκτέλεση ποινών κατά την έννοια της απόφασης-πλαίσιο. […]

[…]»

5 Κατά το άρθρο 7 της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, το οποίο επιγράφεται «Διττό αξιόποινο»:

«1. Τα ακόλουθα αδικήματα, εφόσον τιμωρούνται ποινικώς στο κράτος έκδοσης με στερητική της ελευθερίας ποινή ή στερητικό της ελευθερίας μέτρο, με ανώτατο όριο ποινής τριών τουλάχιστον ετών, και όπως ορίζονται στη νομοθεσία του κράτους έκδοσης, οδηγούν σε αναγνώριση της καταδικαστικής απόφασης και εκτέλεση της επιβληθείσας ποινής, σύμφωνα με τους όρους της παρούσας απόφασης-πλαίσιο, χωρίς έλεγχο του διττού αξιοποίνου:

— συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση,

— τρομοκρατία,

— εμπορία ανθρώπων,

— σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και παιδική πορνογραφία,

— παράνομη διακίνηση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών,

— παράνομη διακίνηση όπλων, πυρομαχικών και εκρηκτικών,

— δωροδοκία,

— καταδολίευση, […]

— νομιμοποίηση προϊόντων εγκλήματος,

— παραχάραξη/κιβδηλεία νομίσματος, […]

— ηλεκτρονικό έγκλημα,

— εγκλήματα κατά του περιβάλλοντος, […]

— παροχή βοήθειας για την παράνομη είσοδο και διαμονή,

— ανθρωποκτονία εκ προθέσεως, βαρεία σωματική βλάβη,

— παράνομο εμπόριο ανθρώπινων οργάνων και ιστών,

— απαγωγή, παράνομη κατακράτηση και ομηρία,

— ρατσισμός και ξενοφοβία,

— οργανωμένη ή ένοπλη ληστεία,

— παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αγαθών, […]

— υπεξαίρεση και απάτη,

— αθέμιτη προστασία έναντι παράνομου περιουσιακού οφέλους και εκβίαση,

— παράνομη απομίμηση και πειρατεία προϊόντων,

— πλαστογραφία δημόσιων εγγράφων και εμπορία πλαστών,

— παραχάραξη μέσων πληρωμής,

— λαθρεμπόριο ορμονικών ουσιών και άλλων αυξητικών παραγόντων,

— λαθρεμπόριο πυρηνικών ή ραδιενεργών ουσιών,

— εμπορία κλεμμένων οχημάτων,

— βιασμός,

— εμπρησμός με πρόθεση,

— εγκλήματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου,

— αεροπειρατεία και πειρατεία,

— δολιοφθορά.

[…]

3. Για αδικήματα που δεν καλύπτονται από την παράγραφο 1, το κράτος εκτέλεσης μπορεί να εξαρτήσει την αναγνώριση καταδικαστικής απόφασης και την εκτέλεση ποινής από τον όρο ότι αφορά πράξεις οι οποίες συνιστούν επίσης αδίκημα κατά το δίκαιο του κράτους εκτέλεσης, όποια κι αν είναι η αντικειμενική [του] υπόσταση ή ο νομικός χαρακτηρισμός [του].

4. Κάθε κράτος μέλος μπορεί, κατά τον χρόνο της έκδοσης της απόφασης-πλαίσιο ή αργότερα, να κοινοποιήσει στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου δήλωση σύμφωνα με την οποία δεν θα εφαρμόζει την παράγραφο 1. Η δήλωση μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή. Οι σχετικές δηλώσεις ή οι ανακλήσεις τους δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.»

6 Το άρθρο 8, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, το οποίο επιγράφεται «Αναγνώριση της καταδικαστικής απόφασης και εκτέλεση της ποινής», ορίζει:

«Η αρμόδια αρχή του κράτους εκτέλεσης αναγνωρίζει την καταδικαστική απόφαση η οποία διαβιβάζεται […] και λαμβάνει πάραυτα κάθε απαραίτητο μέτρο για την εκτέλεση της ποινής, εκτός εάν η αρμόδια αρχή αποφασίσει να προβάλει κάποιον από τους λόγους μη αναγνώρισης και εκτέλεσης που προβλέπει το άρθρο 9.»

7 Το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο δ΄, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, το οποίο επιγράφεται «Λόγοι μη αναγνώρισης και μη εκτέλεσης», ορίζει:

«Η αρμόδια αρχή του κράτους εκτέλεσης δύναται να αρνηθεί να αναγνωρίσει την καταδικαστική απόφαση και να εκτελέσει την ποινή, εάν:

[…]

δ) σε μία από τις περιπτώσεις που προβλέπονται από το άρθρο 7, παράγραφος 3, και, εφόσον το κράτος εκτέλεσης έχει προβεί σε δήλωση σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 4, στην περίπτωση που προβλέπεται από το άρθρο 7, παράγραφος 1, η καταδικαστική απόφαση αφορά πράξεις που δεν συνιστούν αδίκημα σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους εκτέλεσης· εντούτοις, όσον αφορά φόρους ή τέλη, τελωνεία και συνάλλαγμα, το κράτος εκτέλεσης δεν μπορεί να αρνηθεί την εκτέλεση της καταδικαστικής απόφασης εκ του λόγου ότι δεν προβλέπονται στο δίκαιό του φόροι, ή τέλη ή ανάλογες διατάξεις όσον αφορά φόρους, τέλη, τελωνεία και συνάλλαγμα, ανάλογοι με τους προβλεπομένους από το δίκαιο του κράτους έκδοσης».

Το σλοβακικό δίκαιο

8 Η απόφαση-πλαίσιο 2008/909 μεταφέρθηκε στη σλοβακική έννομη τάξη με τον zákon č. 549/2011 o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej Únii (νόμο 549/2011 για την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων οι οποίες επιβάλλουν ποινές στερητικές της ελευθερίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση), όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 344/2012 (στο εξής: νόμος 549/2011).

9 Τα άρθρα 4 και 16 του νόμου 549/2011 μεταφέρουν στο σλοβακικό δίκαιο, αντιστοίχως, τα άρθρα 7 και 9 της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909.

10 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, του νόμου 549/2011, το οποίο αντιστοιχεί στο άρθρο 7, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, «επιτρέπεται η αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεως στη [Σλοβακική Δημοκρατία] αν η πράξη σχετικά με την οποία εκδόθηκε η καταδικαστική απόφαση συνιστά αδίκημα σύμφωνα με το σλοβακικό δίκαιο […]».

11 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 2, του νόμου 549/2011, το οποίο μεταφέρει στο εσωτερικό δίκαιο το άρθρο 7, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, σε περίπτωση αιτήσεως για την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεως αφορώσας αδίκημα για το οποίο μπορεί να επιβληθεί στο κράτος εκδόσεως στερητική της ελευθερίας ποινή με ανώτατο όριο ποινής τριών τουλάχιστον ετών και το οποίο, στο σχετικό με την έκδοση της αποφάσεως αυτής πιστοποιητικό, χαρακτηρίζεται από το δικαιοδοτικό όργανο αυτού του κράτους με παραπομπή σε μία ή περισσότερες από τις κατηγορίες αδικημάτων που απαριθμούνται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, του εν λόγω νόμου, το δικαιοδοτικό όργανο που επιλαμβάνεται της αιτήσεως δεν προβαίνει σε έλεγχο του διττού αξιοποίνου.

12 Στην απόφαση περί παραπομπής διευκρινίζεται ότι οι κατηγορίες αδικημάτων που απαριθμούνται στο εν λόγω άρθρο 4, παράγραφος 3, του νόμου 549/2011 αντιστοιχούν στα αδικήματα που μνημονεύονται στο άρθρο 7, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909.

13 Το άρθρο 16, παράγραφος 1, στοιχείο b, του νόμου 549/2011, το οποίο αντιστοιχεί στο άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, προβλέπει ότι «[τ]ο δικαστήριο οφείλει να απόσχει από την αναγνώριση ή την εκτέλεση της αποφάσεως αν η πράξη σχετικά με την οποία εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση δεν συνιστά αδίκημα κατά το δίκαιο [της Σλοβακικής Δημοκρατίας] και αν δεν πρόκειται για διαδικασία προβλεπόμενη στο άρθρο 4, παράγραφοι 2 και 3, του νόμου αυτού». Πάντως, «όσον αφορά φόρους ή τέλη, τελωνεία και συνάλλαγμα, το κράτος εκτέλεσης δεν μπορεί να αρνηθεί την εκτέλεση της καταδικαστικής αποφάσεως εκ του λόγου ότι δεν προβλέπονται στο δίκαιο [της Σλοβακικής Δημοκρατίας] φόροι, ή τέλη ή ανάλογες διατάξεις όσον αφορά φόρους, τέλη, τελωνεία και συνάλλαγμα, ανάλογοι με τους προβλεπομένους από το δίκαιο του κράτους εκδόσεως».

14 Κατά το άρθρο 348, παράγραφος 1, στοιχείο d, του zákon č. 300/2005 Z.z., Trestný zákon (σλοβακικού ποινικού κώδικα), «[ό]ποιος παρακωλύει ή δυσχεραίνει σημαντικά την εκτέλεση αποφάσεως δικαστικής αρχής ή άλλης δημόσιας αρχής ασκώντας δραστηριότητα η οποία έχει απαγορευθεί με απόφαση δικαστικής ή άλλης δημόσιας αρχής […] τιμωρείται με ποινή φυλακίσεως έως 2 ετών».

Το τσεχικό δίκαιο

15 Κατά το άρθρο 337, παράγραφος 1, στοιχείο a, του zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník (τσεχικού ποινικού κώδικα), «[ό]ποιος παρακωλύει ή δυσχεραίνει σημαντικά την εκτέλεση αποφάσεως δικαστικής αρχής ή άλλης δημόσιας αρχής […] ασκώντας δραστηριότητα η οποία του έχει απαγορευθεί με την απόφαση αυτή ή για την οποία του αφαιρέθηκε η αντίστοιχη άδεια βάσει άλλων νομικών διατάξεων ή για την οποία έχει απωλέσει την αντίστοιχη άδεια […] τιμωρείται με ποινή φυλακίσεως έως 2 ετών».

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

16 Στις 3 Οκτωβρίου 2014, το Okresní soud v Chebu (περιφερειακό δικαστήριο Cheb, Τσεχική Δημοκρατία) καταδίκασε τον J. Grundza, Σλοβάκο υπήκοο, σε σωρευτική ποινή φυλακίσεως δεκαπέντε μηνών για κλοπή με διάρρηξη και για παρακώλυση της εκτελέσεως αποφάσεως δημόσιας αρχής, ήτοι για μη τήρηση της προσωρινής απαγορεύσεως οδηγήσεως που του είχε επιβληθεί με απόφαση της Magistrát mesta Přerov (δημοτικής αρχής Přerov, Τσεχική Δημοκρατία), στις 12 Φεβρουαρίου 2014.

17 Η καταδικαστική απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2014, συνοδευόμενη από το πιστοποιητικό του παραρτήματος 1 της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, διαβιβάσθηκε στο Krajský súd v Prešove (περιφερειακό δικαστήριο Prešov, Σλοβακία) για την αναγνώρισή της και την εκτέλεση της εν λόγω ποινής στη Σλοβακία.

18 Στην απόφαση περί παραπομπής, το εν λόγω δικαστήριο διευκρινίζει ότι τα επίμαχα στην κύρια δίκη αδικήματα δεν θεωρήθηκαν από το δικαιοδοτικό όργανο του κράτους εκδόσεως, ήτοι της Τσεχικής Δημοκρατίας, ως αδικήματα μνημονευόμενα στο άρθρο 7, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, οπότε η εκτέλεση της σωρευτικής ποινής των δεκαπέντε μηνών φυλακίσεως εξαρτάται από το αν οι πράξεις τις οποίες αφορά η δικαστική απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2014 συνιστούν επίσης αδίκημα στη σλοβακική έννομη τάξη.

19 Το εν λόγω δικαστήριο διατηρεί, ωστόσο, αμφιβολίες ως προς το κατά πόσον πληρούται η προϋπόθεση του διττού αξιοποίνου όσον αφορά τις πράξεις που χαρακτηρίζονται ως «αδίκημα της παρακωλύσεως της εκτελέσεως αποφάσεως δημόσιας αρχής».

20 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι το άρθρο 348, παράγραφος 1, στοιχείο d, του σλοβακικού ποινικού κώδικα, για το αδίκημα της παρακωλύσεως της εκτελέσεως επίσημης αποφάσεως, αφορά μόνον τις αποφάσεις δικαστικής ή άλλης «σλοβακικής» αρχής οι οποίες είναι εκτελεστές στο «σλοβακικό έδαφος».

21 Επομένως, κατά το αιτούν δικαστήριο, από την εξέταση της πράξεως για την οποία καταδικάστηκε ο J. Grundza στην Τσεχική Δημοκρατία προκύπτει, in concreto, ότι δεν πρόκειται για «αδίκημα» κατά την έννοια του άρθρου 348, παράγραφος 1, στοιχείο d, του σλοβακικού ποινικού κώδικα, καθόσον η εν λόγω πράξη δεν πληροί το πραγματικό της αντικειμενικής υποστάσεως του αδικήματος της παρακωλύσεως της εκτελέσεως επίσημης αποφάσεως κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως. Ειδικότερα, ο J. Grundza καταδικάσθηκε για παρακώλυση αποφάσεως εκδοθείσας από αρχή της Τσεχικής Δημοκρατίας, απόφαση η οποία αναπτύσσει τα αποτελέσματά της μόνον στο έδαφος του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

22 Το αιτούν δικαστήριο ζητεί επίσης να διευκρινιστεί κατά πόσον, δεδομένου του σκοπού που επιδιώκει η απόφαση-πλαίσιο 2008/909, ήτοι της διευκολύνσεως της κοινωνικής επανεντάξεως του κατάδικου μέσω προωθήσεως, μεταξύ άλλων, της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών κατά την εκτέλεση των ποινικών αποφάσεων σε περιπτώσεις όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, όπου παραβιάσθηκε συμφέρον προστατευόμενο από την έννομη τάξη του κράτους εκδόσεως, δεν είναι αναγκαίο να εξεταστεί το διττό αξιόποινο in abstracto, ήτοι ως εάν επρόκειτο για προσβολή συμφέροντος προστατευόμενου από την έννομη τάξη του κράτους εκτελέσεως.

23 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Krajský súd v Prešove (περιφερειακό δικαστήριο Prešov) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Πρέπει το άρθρο 7, παράγραφος 3, και το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909 να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι η προϋπόθεση του διττού αξιοποίνου θεωρείται ότι πληρούται μόνον όταν τα πραγματικά περιστατικά τα οποία αναφέρει η

προς αναγνώριση απόφαση συνιστούν in concreto, δηλαδή βάσει συγκεκριμένης εκτιμήσεως, αδίκημα (ανεξάρτητα από την αντικειμενική υπόστασή του ή από τον νομικό χαρακτηρισμό του) επίσης στην έννομη τάξη του κράτους εκτελέσεως, ή για την τήρηση της εν λόγω προϋποθέσεως αρκεί να συνιστά η περίπτωση γενικώς (in abstracto) αδίκημα επίσης στην έννομη τάξη του κράτους εκτελέσεως;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

24 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το άρθρο 7, παράγραφος 3, και το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909 έχουν την έννοια ότι η προϋπόθεση του διττού αξιοποίνου πληρούται σε περίπτωση, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, κατά την οποία ζητείται η αναγνώριση καταδικαστικής αποφάσεως και η εκτέλεση της ποινής για πράξεις οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί, στο κράτος εκδόσεως, ως «ποινικό αδίκημα συνιστάμενο στην παρακώλυση της εκτελέσεως αποφάσεως δημόσιας αρχής το οποίο διεπράχθη στο έδαφος του κράτους εκδόσεως», και για τις οποίες προβλέπεται ποινικό αδίκημα, με παρόμοιο νομικό χαρακτηρισμό, στο δίκαιο του κράτους εκτελέσεως, πλην όμως εθνικός κανόνας του κράτους εκτελέσεως απαιτεί, για τη στοιχειοθέτηση του αδικήματος, η επίσημη απόφαση να έχει εκδοθεί από αρχή λειτουργούσα στο δικό του έδαφος.

25 Επιβάλλεται προκαταρκτικώς η διαπίστωση ότι, για να δοθεί χρήσιμη απάντηση στο ως άνω ερώτημα, δεν είναι σκόπιμο να στηριχθεί η ανάλυση στις έννοιες της εκτιμήσεως in concreto ή in abstracto της προϋποθέσεως του διττού αξιοποίνου.

26 Επισημαίνεται συναφώς, πρώτον, ότι η απόφαση-πλαίσιο 2008/909, η οποία αποτελεί μέτρο ελάχιστης εναρμονίσεως, και δη το άρθρο της 7, σχετικά με την προϋπόθεση του διττού αξιοποίνου, δεν χρησιμοποιεί τις έννοιες αυτές.

27 Δεύτερον, όπως υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 26 των προτάσεών του, τα κράτη μέλη έχουν διαφορετικές θέσεις ως προς την ακριβή σημασία των εν λόγω εννοιών στο πλαίσιο του διττού αξιοποίνου.

28 Ακολούθως, προκειμένου να δοθεί απάντηση στο ερώτημα όπως επαναδιατυπώθηκε, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 7, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, όσον αφορά αδικήματα άλλα από τα μνημονευόμενα στον κατάλογο των 32 αδικημάτων που προβλέπονται στην παράγραφο 1, το κράτος εκτελέσεως έχει την ευχέρεια να εξαρτήσει την αναγνώριση καταδικαστικής αποφάσεως και την εκτέλεση της ποινής από την προϋπόθεση ότι οι πράξεις τις οποίες αφορά η καταδικαστική απόφαση συνιστούν και κατά το δίκαιό του αδίκημα, ανεξάρτητα από την αντικειμενική του υπόσταση ή από τον νομικό χαρακτηρισμό του. Τούτο σημαίνει ότι η εν λόγω διάταξη παρέχει στο κράτος εκτελέσεως τη δυνατότητα να εξαρτήσει την αναγνώριση καταδικαστικής αποφάσεως και την εκτέλεση της ποινής από την προϋπόθεση ότι πληρούται το κριτήριο του διττού αξιοποίνου.

29 Συνακολούθως, το άρθρο 9 της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, σχετικά με τους λόγους μη αναγνώρισης και μη εκτέλεσης, προβλέπει στην παράγραφο 1, στοιχείο δ', ότι η αρμόδια αρχή του κράτους εκτελέσεως δύναται να αρνηθεί να αναγνωρίσει καταδικαστική απόφαση εκδοθείσα στο κράτος εκδόσεως και να εκτελέσει την ποινή που επίσης επιβλήθηκε στο εν λόγω κράτος, όταν η προϋπόθεση του διττού αξιοποίνου δεν πληρούται.

30 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι οι πράξεις για τις οποίες καταδικάσθηκε ο J. Grundza, και ειδικότερα η παρακώλυση της εκτελέσεως αποφάσεως δημόσιας αρχής, δεν θεωρήθηκαν από την αρμόδια αρχή του κράτους εκδόσεως, ήτοι της Τσεχικής Δημοκρατίας, ως αδικήματα εμπίπτοντα στο άρθρο 7, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909.

31 Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, η αναγνώριση της καταδικαστικής αποφάσεως της 3ης Οκτωβρίου 2014 και η εκτέλεση της σωρευτικής ποινής των δεκαπέντε μηνών φυλακίσεως εξαρτώνται από την εξακρίβωση εκ μέρους της αρμόδιας σλοβακικής αρχής του αν οι πράξεις τις οποίες αφορά η καταδικαστική απόφαση συνιστούν επίσης αδίκημα στη σλοβακική έννομη τάξη, ανεξαρτήτως της αντικειμενικής υποστάσεως ή του νομικού χαρακτηρισμού του στο κράτος εκδόσεως.

32 Κατόπιν αυτής της διευκρινίσεως, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, για την ερμηνεία διατάξεως του δικαίου της Ένωσης, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος (αποφάσεις της 16ης Ιουλίου 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, σκέψη 35, και της 8ης Νοεμβρίου 2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, σκέψη 31).

33 Όσον αφορά, πρώτον, το γράμμα του άρθρου 7, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, υπενθυμίζεται, όπως επισήμανε και ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 47 των προτάσεών του, ότι η διάταξη αυτή καθορίζει το περιεχόμενο της εκτιμήσεως του διττού αξιοποίνου, απαιτώντας από την αρμόδια αρχή του κράτους εκτελέσεως να εξακριβώσει αν οι σχετικές πράξεις «συνιστούν επίσης αδίκημα» κατά το δίκαιό του, «όποια κι αν είναι η αντικειμενική [του] υπόσταση ή ο νομικός χαρακτηρισμός [του]».

34 Όπως προκύπτει από το ίδιο το γράμμα του εν λόγω άρθρου 7, παράγραφος 3, η αναγκαία και ικανή προϋπόθεση για τους σκοπούς της εκτιμήσεως του διττού αξιοποίνου έγκειται στο γεγονός ότι οι πράξεις που οδήγησαν στην καταδίκη στο κράτος εκδόσεως συνιστούν επίσης αδίκημα στο κράτος εκτελέσεως. Επομένως, δεν απαιτείται τα αδικήματα να είναι πανομοιότυπα σε αμφότερα τα κράτη μέλη.

35 Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από τους όρους «όποια κι αν είναι η αντικειμενική [...] υπόσταση ή ο νομικός χαρακτηρισμός» του αδικήματος όπως προβλέπεται στο κράτος εκτελέσεως, από όπου σαφώς προκύπτει, όπως υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 48 και 49 των προτάσεών του, ότι δεν απαιτείται να υπάρχει πλήρης ταύτιση ούτε μεταξύ της αντικειμενικής υποστάσεως του αδικήματος, όπως αυτό χαρακτηρίζεται, αντιστοίχως, από το δίκαιο του κράτους εκδόσεως και του κράτους εκτελέσεως, ούτε ως προς την ονομασία του αδικήματος ούτε ως προς τη βαρύτητά του στα αντίστοιχα κράτη μέλη.

36 Συνεπώς, η διάταξη αυτή καθιερώνει μια ευέλικτη προσέγγιση, εκ μέρους της αρμόδιας αρχής του κράτους εκτελέσεως, κατά την εκτίμηση της προϋποθέσεως του διττού αξιοποίνου, τόσο όσον αφορά την αντικειμενική υπόσταση του αδικήματος όσο και τον νομικό χαρακτηρισμό του.

37 Επομένως, το κρίσιμο στοιχείο για τις ανάγκες της εκτιμήσεως του διττού αξιοποίνου έγκειται, κατά το γράμμα του άρθρου 7, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, στην αντιστοίχιση μεταξύ, αφενός, των πραγματικών περιστατικών του αδικήματος, όπως περιγράφονται στην απόφαση που εκδόθηκε στο κράτος μέλος εκδόσεως, και, αφετέρου, του ορισμού του αδικήματος σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους εκτελέσεως.

38 Από τις ανωτέρω εκτιμήσεις προκύπτει ότι, κατά την εκτίμηση του διττού αξιοποίνου, εναπόκειται στην αρμόδια αρχή του κράτους εκτελέσεως να εξακριβώσει εάν τα πραγματικά περιστατικά του αδικήματος, όπως περιγράφονται στην απόφαση της αρμόδιας αρχής του κράτους εκδόσεως, θα επέσυραν επίσης, αυτά καθαυτά, ποινικές κυρώσεις στο κράτος εκτελέσεως, εάν είχαν λάβει χώρα στο έδαφός του.

39 Δεύτερον, το πλαίσιο εντός του οποίου εντάσσονται το άρθρο 7, παράγραφος 3, και το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909 επίσης συνηγορεί υπέρ μιας τέτοιας εκτιμήσεως του διττού αξιοποίνου.

40 Επιβάλλεται συναφώς η παρατήρηση ότι, σύμφωνα με το άρθρο 26 αυτής, η απόφαση-πλαίσιο 2008/909 αντικαθιστά, όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών, διάφορες πράξεις του διεθνούς δικαίου προκειμένου να ενισχύσει, κατά τα διαλαμβανόμενα στην αιτιολογική σκέψη 5 αυτής, τη συνεργασία στον τομέα της εκτελέσεως των ποινικών αποφάσεων.

41 Αντιθέτως προς τις πράξεις του διεθνούς δικαίου, η απόφαση-πλαίσιο 2008/909 στηρίζεται, κυρίως, στην αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως, η οποία συνιστά, σύμφωνα με την αιτιολογική της σκέψη 1, ερμηνευόμενης υπό το πρίσμα του άρθρου 82, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, τον «ακρογωνιαίο λίθο» της δικαστικής συνεργασίας στις ποινικές υποθέσεις στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία κατά την εν λόγω αιτιολογική σκέψη 5, στηρίζεται στην ιδιαίτερη αμοιβαία εμπιστοσύνη των κρατών μελών προς τα νομικά συστήματα των λοιπών κρατών μελών (βλ., επ' αυτού, απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, σκέψεις 46 και 47).

42 Η αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως συνεπάγεται, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, ότι η αρμόδια αρχή του κράτους εκτελέσεως αναγνωρίζει τη διαβιβασθείσα σε αυτήν καταδικαστική απόφαση και λαμβάνει πάραυτα κάθε απαραίτητο μέτρο για την εκτέλεση της ποινής.

43 Όπως διαπίστωσε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 36 των προτάσεών του, αυτή η αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως έχει οδηγήσει, μεταξύ άλλων, στην κατάρτιση, στο άρθρο 7, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, καταλόγου ποινικών αδικημάτων ως προς τα οποία ο έλεγχος της προϋποθέσεως του διττού αξιοποίνου δεν απαιτείται να διενεργηθεί.

44 Εξάλλου, ακόμη και για τα αδικήματα τα οποία δεν περιλαμβάνονται στον ως άνω κατάλογο, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το άρθρο 7, παράγραφος 3, αυτής της αποφάσεως-πλαισίου απλώς παρέχει στο κράτος εκτελέσεως την ευχέρεια να εξαρτήσει την αναγνώριση της καταδικαστικής αποφάσεως και την εκτέλεση της ποινής από την πλήρωση της προϋποθέσεως του διττού αξιοποίνου.

45 Στο πλαίσιο αυτό, η εν λόγω ευχέρεια επιτρέπει στα κράτη μέλη, όπως επισήμανε στο σημείο 68 των προτάσεών του ο γενικός εισαγγελέας, να αρνηθούν να αναγνωρίσουν καταδικαστική απόφαση και να εκτελέσουν την ποινή για συμπεριφορές στις οποίες δεν προσδίδεται ηθική απαξία και οι οποίες, για τον λόγο αυτό, δεν συνιστούν αδίκημα.

46 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προϋπόθεση του διττού αξιοποίνου αποτελεί εξαίρεση από τον κανόνα της αρχής της αναγνωρίσεως καταδικαστικής αποφάσεως και εκτελέσεως της ποινής. Ως εκ τούτου, το πεδίο εφαρμογής του λόγου αρνήσεως της αναγνωρίσεως καταδικαστικής αποφάσεως και της εκτελέσεως της ποινής, που αντλείται από την έλλειψη διττού αξιοποίνου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικώς, ούτως ώστε να είναι περιορισμένες οι περιπτώσεις της μη αναγνωρίσεως και μη εκτελέσεως.

47 Ως εκ τούτου, σκοπός της εκτιμήσεως του διττού αξιοποίνου, από την αρμόδια αρχή του κράτους εκτελέσεως, στην οποία αναφέρεται το άρθρο 7, παράγραφος 3, της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου, είναι να εξακριβωθεί εάν τα πραγματικά περιστατικά του αδικήματος, όπως περιγράφονται στην απόφαση της αρμόδιας αρχής του κράτους εκδόσεως, θα επέσυραν επίσης, αυτά καθαυτά, ποινικές κυρώσεις στο κράτος εκτελέσεως, εάν είχαν λάβει χώρα στο έδαφός του.

48 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι το επίμαχο αδίκημα στην κύρια δίκη συνιστά παράβαση επίσημης αποφάσεως εκδοθείσας από τσεχική δημόσια αρχή και, κατά συνέπεια, προσβολή συμφέροντος προστατευόμενου από την Τσεχική Δημοκρατία, με αποτέλεσμα να μην μπορεί, εν πάση περιπτώσει, να θεωρηθεί ότι πληρούται η προϋπόθεση του διττού αξιοποίνου.

49 Παρά ταύτα, κατά την εκτίμηση του διττού αξιοποίνου, η αρμόδια αρχή του κράτους εκτελέσεως πρέπει να εξακριβώσει όχι αν υπήρξε προσβολή του προστατευόμενου από το κράτος εκδόσεως συμφέροντος, αλλά εάν, στην περίπτωση που το επίμαχο αδίκημα είχε διαπραχθεί στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο ανήκει η εν λόγω αρχή, θα θεωρείτο ότι έχει προσβληθεί αντίστοιχο συμφέρον προστατευόμενο από το εθνικό δίκαιο του κράτους αυτού.

50 Τρίτον, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, σκοπός της αποφάσεως αυτής είναι η θέσπιση των κανόνων σύμφωνα με τους οποίους ένα κράτος μέλος, προκειμένου να διευκολύνει την κοινωνική επανένταξη του καταδίκου, αναγνωρίζει καταδικαστική απόφαση και εκτελεί την ποινή.

51 Η συσταλτική ερμηνεία του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο δ′, της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου συμβάλλει στην εκπλήρωση του σκοπού της διευκολύνσεως της κοινωνικής επανεντάξεως του καταδίκου, ιδίως όταν, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, ο κατάδικος είναι υπήκοος του κράτους εκτελέσεως.

52 Εν προκειμένω, από τη δικογραφία που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο προκύπτει ότι ο J. Grundza καταδικάσθηκε από την αρμόδια τσεχική δικαστική αρχή διότι, μεταξύ άλλων, οδηγούσε μηχανοκίνητο όχημα στο έδαφος αυτού του κράτους μέλους παρά την ύπαρξη απαγορευτικής προς τούτο αποφάσεως εκδοθείσας από τσεχική αρμόδια αρχή.

53 Προκειμένου να εκτιμηθεί αν πληρούται η προϋπόθεση του διττού αξιοποίνου στην υπόθεση της κύριας δίκης, εναπόκειται επομένως στο αιτούν δικαστήριο, το οποίο έχει επιληφθεί της αναγνωρίσεως και της εκτελέσεως της καταδικαστικής αποφάσεως, να εξακριβώσει αν, στην περίπτωση που αυτά τα πραγματικά περιστατικά, ήτοι η οδήγηση μηχανοκίνητου οχήματος παρά την ύπαρξη επίσημης αποφάσεως απαγορεύουσας τέτοια συμπεριφορά, είχαν λάβει χώρα στο έδαφος του κράτους μέλους όπου ανήκει το εν λόγω δικαστήριο, θα επέσυραν ποινικές κυρώσεις σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του εν λόγω κράτους. Σε μια τέτοια περίπτωση, η προϋπόθεση του διττού αξιοποίνου πρέπει να θεωρηθεί ότι πληρούται.

54 Κατόπιν του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, επιβάλλεται να δοθεί στο υποβληθέν ερώτημα η απάντηση ότι το άρθρο 7, παράγραφος 3, και το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο δ′, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909 έχουν την έννοια ότι η προϋπόθεση του διττού αξιοποίνου πρέπει να θεωρείται ότι πληρούται σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, όταν τα πραγματικά περιστατικά του αδικήματος, όπως περιγράφονται στην απόφαση της αρμόδιας αρχής του κράτους εκδόσεως, θα επέσυραν επίσης, αυτά καθαυτά, ποινικές κυρώσεις στο κράτος εκτελέσεως, εάν είχαν λάβει χώρα στο έδαφός του.

Επί των δικαστικών εξόδων

55 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 7, παράγραφος 3, και το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο δ′, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2008, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνωρίσεως σε ποινικές αποφάσεις οι οποίες επιβάλλουν ποινές στερητικές της ελευθερίας ή μέτρα στερητικά της ελευθερίας, για τον σκοπό της εκτελέσεώς τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, έχουν την έννοια ότι η

προϋπόθεση του διττού αξιοποίνου πρέπει να θεωρείται ότι πληρούται σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, όταν τα πραγματικά περιστατικά του αδικήματος, όπως περιγράφονται στην απόφαση της αρμόδιας αρχής του κράτους εκδόσεως, θα επέσυραν επίσης, αυτά καθαυτά, ποινικές κυρώσεις στο κράτος εκτελέσεως, εάν είχαν λάβει χώρα στο έδαφός του.

(υπογραφές)